

свідчить про те, що зсувальне навантаження на верхню пластину було підібране правильно [2].

Таблиця 1

Структурно-механічні характеристики тістових напівфабрикатів від вмісту вологи

Позначення	Найменування показника	Вміст вологи, %			
		41	43	44	45
$\gamma_{зв.}$	Зворотна деформація, 10^{-3}	420,80	338,20	187,30	56,20
$\gamma_{нез.}$	Незворотна деформація, 10^{-3}	359,20	297,80	181,70	99,80
$\gamma_{заг.}$	Загальна деформація, 10^{-3}	780,00	636,00	369,00	156,00
P	Напруження зсуву, Па	32,70	32,70	32,70	32,70
I	Податливість, Па^{-1}	$2,39 \cdot 10^{-2}$	$1,94 \cdot 10^{-2}$	$1,13 \cdot 10^{-2}$	$4,77 \cdot 10^{-3}$
$G_{пр.}$	Умовно миттєвий модуль пружності, Па	2289,0	3433,5	5722,5	8692,4
$G_{ел.}$	Високо-еластичний модуль, Па	80,44	99,49	180,08	623,59
H	В'язкість, $\text{Па} \cdot \text{с}$	$4,88 \cdot 10^5$	$5,84 \cdot 10^5$	$9,57 \cdot 10^5$	$1,75 \cdot 10^6$
K	Відношення $\gamma_{зв.} / \gamma_{заг.}$	0,54	0,53	0,51	0,36
$Пр$	Відносна пружність, %:	1,83	1,50	1,55	2,41
$Пл$	Відносна пластичність, %:	46,05	46,82	49,24	63,97
$Ел$	Відносна еластичність, %:	52,12	51,68	49,21	33,61
Θ	Період релаксації, с	6280,60	6039,29	5481,95	3010,71

Результати розрахунків відносної пластичності, еластичності та пружності (табл. 1) підтверджують, що забезпечує пластичні властивості тістових напівфабрикатів вміст вологи в діапазоні $43 \pm 1\%$.

Список використаних джерел:

1. Еркебаев, М.Ж. Реология пищевых производств Текст./ Пособие/ Кулажанов Т.К., Ю.А. Мачихин, Е.Б Медведков//. Реология пищевых производств. Алматы. 2003. - 192 с.
2. Максимов, А.С. Реология пищевых продуктов Текст./ Лабораторный практикум/ В .Я. Черных СПб.: ГИОРД. 2006. – 176 с.

УДК 664.6/7

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ СУШІННЯ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ В ШАФОВИХ ЗЕРНОСУШАРКАХ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ КОНВЕКТИВНОГО СПОСОБУ

Болдир Є. О. гр. 133пз-22м-01

Науковий керівник – к.т.н., доц. Гурський П.В., к.т.н., доц. Іващенко С.Г.
(Державний біотехнологічний університет)

Відомо багато способів сушіння зерна в основі класифікації, яких зазвичай лежать способи передачі теплової енергії. у сучасних

установках найчастіше застосовується конвективне сушіння, при якому тепло передається від рухомого агента сушіння, тобто повітря, попередньо нагрітого в парових або електричних калориферах, або агента сушіння у вигляді гарячої суміші повітря з топковим газами [1,2].

Процес сушіння здійснюється шляхом продування гарячого повітря, яке циркулює по підвідних і відвідних повітряних каналах крізь шар зерна. завдяки великій кількості поперечних каналів забезпечується рівномірний розподіл загального об'єму теплоносія ефективно його використання в камері зерносушарки. велика кількість поперечних повітряних каналів в зерносушарці, сприяє зменшенню шару зерна, що сушиться і продувка зерна відбувається з обох сторін, що позитивно впливає на енергоефективність процесу сушіння і зменшення енергетичних затрат [1,2].

Дослідження тривалості процесу сушіння зерна пшениці проводили на експериментальній установці кафедри [3] за різної температури агента сушки (рис.1) та швидкості агента сушки (рис.2).

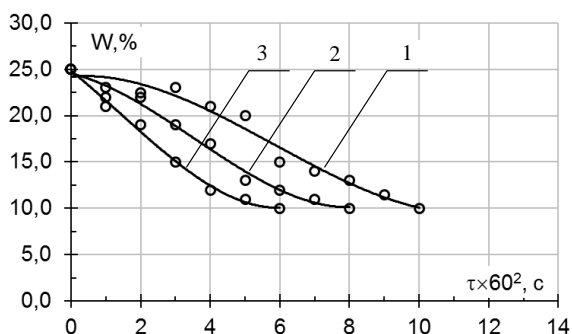

Рис. 1. залежність вологості зерна пшениці товщиною шару 0,5 см від тривалості сушіння за температури агента сушіння, °с: 1- 30; 2-40; 3-50

Встановлено (рис. 1), що за температури $50 \pm 2^\circ\text{C}$ для зменшення вологості зерна пшениці від 25% до 10% за товщини зернового шару 0,5 см тривалість сушіння в 1,6 рази менша ніж за температури $30 \pm 2^\circ\text{C}$.

Дослідженнями тривалості процесу сушіння зерна пшениці за товщини зернового шару $0,5 \pm 0,1$ см, температури $50 \pm 2^\circ\text{C}$ та різної швидкості агента сушки (рис. 2) встановлено, що збільшення швидкості потоку гарячого повітря в діапазоні 0,5...1,5 м/с сприяє зменшенню тривалості процесу сушки на 2 години.

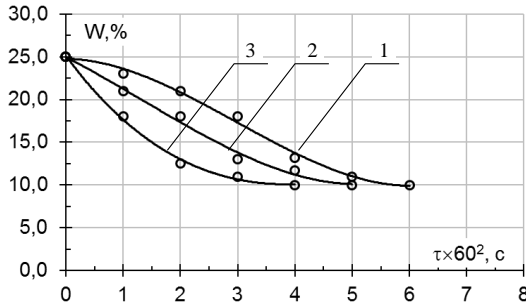

Рис. 2. залежність вологості зерна пшениці при товщині шару 0,5 см від тривалості сушки за температури агента сушки, 50 °C та швидкості агента сушки, м/с: 1 - 0,5; 2 - 1,0; 3 - 1,5

Отже управляючи температурою і швидкістю агента сушки – нагрітого повітря можна регулювати тривалість процесу сушки при конвективному способі сушіння [3, 4, 5]. однак, даний метод енергоємний та неефективний. у випадку, якщо вологість зернової маси значна, то його не можна просушувати сильно нагрітим повітрям і збільшеною швидкістю агента сушки, тобто чим вологість зерна більша, тим меншу температуру необхідно застосовувати під час його сушіння і тим більше часу буде тривати увесь процес сушіння.

Список використаних джерел:

1. Атаназевич, В. И. Сушка зерна. – М. : Агропромиздат, 1997. – 256 с.
2. Ленкова Т. Н. Эффективность СВЧ-обработки зерна / Ленкова Т., Паньков П. // Комбикорма. - 2000. - № 4. - С. 31-32.
3. Дослідження механізму видалення вологи із зерна при конвективному сушінні [Текст]: тези / П. В. Гурський, В. О. Вербицький // Теорія і практика сучасної науки очима молоді : матеріали I Всеукр. студ. наук.- практ. конф., м. Харків, 27 берез. 2020 р. - Харків : ХНТУСГ, 2020. - С. 56-57.
4. Гурський П.В., Іващенко С.Г., Токолов Ю.І., Вербицький В.О. Дослідження режимів сушіння зерна пшениці. /Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Сучасні напрямки технології та процесів переробних і харчових виробництв ” – Харків: ХНТУСГ, 2019. – С. 33-34.
5. Богомолів О.В., Гурський П.В., Денисенко С.А., Іващенко С.Г., Токолов Ю.І., Маніло В.Л., Заїка В.П., Шерстюк В.С. Експлуатація та обслуговування обладнання переробних і харчових виробництв. Навч. посібник. –Харків, «Міськдрук»: –2014. –254с.